

Žďárské

noviny

květen / 2025
XXXII

PATROL®

- poplachové zabezpečovací systémy
- elektrické požární systémy
- kamerové systémy
- komunikační datové sítě
- projekce, montáž, servis a revize

INFO LINE 602 56 56 56

www.patrol.cz

ALARM SYSTEM

Pojmenují nové ulice v části Klafaru

Rada města Žďár nad Sázavou doporučila zastupitelstvu schválit nové názvy ulic v obytné části Klafar III. Místostarosta Jaroslav Hedvičák připomněl, že do roku 2003 se názvy zabývala názvoslovná komise. Ta byla koordinovaná odborem školství, kultury a sportu.

Poslední návrhy se týkaly lokality Klafar II. Spočívaly v názvech podle řemesel a osobností. Nové ulice ponesou názvy Kamenická, Kolářská, Plátenická, Formanská, Křápkářská, Hedbávná, Tkalcovská, Soukenická, Punčochářská s navazující ulicí Drátenická, která už název nese. Další ulice se teprve budou budovat.

-zt-

Vystoupí umělecké školy

Letos po deváté se uskuteční celostátní festival základních uměleckých škol ZUŠ Open, který je oslavou kreativity, nadání a radosti z umění. Každoročně propojuje tisíce žáků, učitelů i diváků napříč celým Českem.

Z bohatého festivalového programu patří k nejvýznamnějším událostem na Vysočině krajská akce ZUŠ Open pomáhá, která se uskuteční 16. května od 15 hodin v unikátním prostředí poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.

Během programu zazní duchovní i světské skladby barokních i novodobých autorů, včetně Händelova slavného sboru Hallelujah z oratoria Mesiáš, Ave Maria Giuliana Cacciniho či Laudamus Te z Vivaldiho Glorie.

Posluchači se mohou těšit i na instrumentální skladby Johanna Sebastiana Bacha, barokní tance či soudobé duchovní kompozice jako Ave Generosa Oly Gjeila. Celý program propojí interpretační dovednosti mladých hudebníků s výjimečnou atmosférou památky UNESCO.

-zt-

Komnatu na zámku nedostanu

KAROLÍNA KOUBOVÁ vystudovala divadelní manažerství, v letech 2018-2022 byla jihlavskou primátorkou a dnes je vedoucí eventového oddělení na žďárském zámku.

Foto: Petr Klukan

Jako malou mě mrzelo, že nemáme v Jihlavě zámek nebo hrad, říká Karolína Koubová, bývalá jihlavská primátorka. Dnes pracuje na zámku ve Žďáru nad Sázavou jako vedoucí eventového oddělení a od července se stane ředitelkou zámku.

■ Petr Klukan

Jak na vás zapůsobilo město Žďár nad Sázavou?

Vždycky jsem si myslela, že Jihlava je počasím drsná, ale je to vlastně Sun Beach (sluneční pláž). Tady je zima drsnější, ještě větší větrno, a ještě je o stupeň dva méně. Je to prostě Vysočina, ale mně se to líbí.

Už znáte celé město, třeba čtvrt Stalingrad?

Základní body znám, ale pořád jsem nejvíc na zámku. Žďár má výhodu, že to je jedna dlouhá silnice, okolo které se ty věci dějí. Vždycky, když se musí odbočit, tak jsem ztracená, ale už jsem byla třeba kilometr dál od silnice...

Až si čtenáři přečtou, že je Žďár jedna dlouhá silnice, tak...

Budou mě milovat. (smích) Pro mě je opravdu zajímavá ta tepna, která nejde objet. Kamiony, které na ní jsou, to vždycky zacpou, a nejhorší je, že jezdí hned okolo obytných domů. Jezdí i tady po barokním mostě, který musí strašně trpět. Myslím, že to i sami vnímají, že tu je jedna silnice, se kterou se nedá nic dělat.

Díváte se na město pohledem turisty, nebo zbyl ten primátorský či starostenský pohled?

Je to tam. (úsměv) Jsem tím poznamenaná, ale asi jsem to měla i předtím. Vždycky jsem koukala, když jsem přijela někam do města, na architekturu nejen veřejných budov, ale i na domy, ve kterých se bydlí. Mě prostě zajímá, jak je město stavěné a jak v něm funguje urbanismus.

Pokračování na str. 4

VODASERVIS
DODAVATEL ČERPADEL
&
ÚPRAVEN PITNÉ VODY
Jamská 2362/53
591 01 Žďár nad Sázavou
www.vodaservis.cz

VP radon
měření a vyhodnocení radonu
Měření radonu
v půdě a místnostech
Květná 1030/13
Žďár nad Sázavou
tel./fax: 566 628 232
mobil: 603 486 822
e-mail: vp-radon@vp-radon.cz
www.vp-radon.cz

WinFAS
EKONOMICKÝ SOFTWARE
software
pro velké i malé
společnosti
www.winfas.cz

20% SLEVA
NA CELÉ SLUNEČNÍ BRÝLE
SE ZTENČENÝMI SKLY
OPTIK
LÁLAJ
WWW.OPTIKLATAL.CZ

Řidič Vysočiny 2025: Bronz do Žďáru

Vynikající třetí místo získala ve 27. ročníku motoristické soutěže Řidič Vysočiny žďárská posádka Daniel Jirman a Michal Antl. Na devadesátikilometrové trati soutěžící plnili osm úkolů. Závod, který vedl z Polné do Komárovic a zavítal i do Žďáru nad Sázavou, není o rychlosti, ale prověří dovednosti a vědomosti motoristů. Soutěž se jede vždy v poslední dubnovou sobotu a pořádají ji noviny Jihlavské listy spolu s policejním Vzdělávacím zařízením Jihlava.

Více přineseme v červnovém vydání ŽN.

-pk-

Nové osvětlení

Výměnu osvětlení v ZŠ Komenského plánuje město. Současný počet svítidel činí 329 rtuťových zářivek s příkonem 70 wattů a dalších 43 s příkonem 25 wattů. Náklady jsou cca 387 tisíc korun. Pokud dojde k instalaci nových svítidel, cena za osvětlení klesne na přibližně 185 tisíc korun za rok. Náklady na výměnu budou činit asi 1,3 milionu korun. Výměna se uskuteční o hlavních prázdninách.

-zt-

Zlepší se komfort

Vyměnit vzduchotechniku v ZŠ Palachova hodlá o prázdninách město Žďár n/S. Jedná se o zařízení ve školní kuchyni, v tělocvičně a zázemí. Vyžádá si 10 milionů korun. Podle starosty Martina Mrkose akce výrazně přispěje ke komfortu ve škole. -zt-

Položí nové přemostění řeky

ZÁKLADY nového přemostění od Žižkovy ulice ke Tvrzi se již rýsují.

Foto: Lenka Kopčáková

V pátek 2. května má být podle plánu osazena nová lávka pro pěší, která přemostí řeku Sázavu mezi ulicemi Žižkova a Nábřeží.

Novostavba je posunuta na přímou osu od přechodu pro chodce na silnici I/19 v Žižkově ulici ke schodišti na Tvrz. Dojde tak k narovnání trasy pro pěší.

Lávka s pracovním označením L6 Nábřeží má měřit 25 metrů a být široká čtyři metry. Její spodní těleso

ukryje inženýrské sítě z dosluhující lávky. Nevyhovující přemostění z počátku 60. let 20. stol. pak bude demonstrováno.

Nová lávka pro pěší je součástí právě probíhající revitalizace veřejného prostranství v lokalitě Tvrz. V ulici Nábřeží pod upravenou skálou vznikne asi sedm parkovacích stání. Hotovo by mělo být do konce letošního října, akce je investicí města.

-lko-

Žďár oslaví 80 let od války

Odkaz vítězství aneb Osm desetiletí míru. Tak se jmenuje cyklus akcí, kterými si připomeneme konec druhé světové války. Ten u nás ve Žďáře přišel až 10. května 1945.

Akce se konají v režii města a jeho kulturních organizací. Hlavní vzpomínková akce letošního jubilejního roku se symbolicky koná v sobotu 10. května na Farských humnech. Podívané s mažoretkami, seskokem parašutistů i koncertem předchází ještě dvě neméně zajímavé akce.

Paměť války

Tou první bude 5. května promítání filmu *Paměť války*. V kině Vysočina proběhne od 17 hodin. Dokument z projektu *Nezapomeňme 80* zprostředkuje autentické vzpomínky a historické souvislosti 2. světové války. Součástí bude debata s vojenským historikem Tomášem Řepou.

Pietní akt a „80 vteřin ticha“

Dne 8. května Žďáráci položí v 10 hodin věnce u Památníku obětem 2. sv. války a v 19 hodin se město v rámci projektu *Nezapomeňme 80* ponoří do symbolického ticha. Z místního rozhlasu zazní znělka na počest všem, kteří v minulosti bojovali za naši svobodu.

Odkaz vítězství – osm desetiletí míru

Hlavní slavnostní program začne 10. května ve 13 hodin v parku na Farských humnech. Těšit se můžeme na vystoupení mažoretek (15 hod.), ukázky vojenské výzbroje (tank, pyrotechnika), seskok parašutistů (15.15) a křest knihy Miloslava Lopaura a Pavla Elbla s názvem *Žďár na konci vál-*

KONEC II. sv. války se ve městech připomíná mnoha akcemi.

Ilustrační foto

ky a na začátku míru (15.30 hod.).

Autoři budou na místě a zájemcům knihu rádi podepíší. V dalších dnech bude kniha k dostání v pokladně Regionálního muzea. Vyvrcholením

akce bude podvečerní koncert Filharmonie Gustava Mahlera.

Žena - válka - umění

O mimořádném životě restaurátorky Hedviky Böhmové-Hájkové, která zachraňovala umění, se dozvíme na přednášce historika Stanislava Mikuleho s názvem *Žena - válka - umění*. Dcera nadlesního žďárského velkostatku např. za druhé světové války pomáhala zachránit kroměřížskou obrazárnu a také přispěla k návratu děl žďárského rodáka A. J. Ferenze do naší vlasti. Hedvika Böhmová-Hájková je také autorkou jednoho z oltářních obrazů ve žďárské bazilice minor. Přednáška v režii Regionálního muzea proběhne 12. května od 16.30 hodin v Knihovně Matěje Josefa Sychry. Bude fascinujícím vyprávěním o síle lidského ducha a umění uprostřed dějinných zvratů.

Příběhy partyzánského odboje

Na 31. května chystá Regionální muzeum autobusový zájezd mapující příběhy partyzánského odboje na Žďársku. Průvodci v dobovém oblečení nás bez mýtů a příkras provedou strhujícími a často tragickými osudy partyzánů. Součástí programu bude prohlídka vojenského jeepu a další ukázky.

Muzejní noc jako pocta

Po stopách válečných událostí se 13. června vydá i letošní Muzejní noc v režii Regionálního muzea. Návštěvníky čeká devět zastavení v centru Žďáru, kde se na autentických místech setkají s válečnými událostmi, které se tu skutečně odehrály.

-lko-

Nové seniorské bydlení se službami na Okružní zahájí předprodej

Začátkem měsíce května bude zahájen předprodej a možnost rezervace vybrané jednotky v projektu Senior Resort v lokalitě Okružní. Kolaudace domu je plánována na 1. čtvrtletí roku 2028. Jako první dostanou příležitost vybrat již registrovaní zájemci.

Bezpečí – Důstojnost – Soukromí – Obsluha, to je zkratka společnosti BDSO a.s., která je autorem projektů seniorského bydlení a dlouhodobě se věnuje konceptu bydlení pro seniory realizovaného formou družstevního vlastnictví a vybuduje jej také v našem městě.

Cílem společnosti BDSO je zajistit seniorům komfortní bezbariérové bydlení, v přátelské komunitě vrstevníků a na dosah veškerých služeb, což je standard, který by měl být nedílnou součástí života, obzvláště ve stáří.

Ubytovací jednotky budou koncipovány tak, aby bez dalších stavebních úprav umož-

SEVERNÍ nahléd.

Foto: BDSO a.s.

ňovaly pohodlné bydlení nejen seniorům, ale i dalším osobám s omezenou schopností pohybu. Nedílnou součástí budou i dostatečně prostorné a vybavené koupelny, které mohou využívat i plně invalidní klienti. Samotná budova, včetně společných a veřejných prostor bude vybudována tak, aby sloužila osobám s omezenou pohyblivostí.

Obyvatelé Senior Resortu budou mít k dispozici přímo v domě potřebnou občanskou vybavenost, jako jsou např.

prostory pro zázemí sociální služby, ordinace lékaře a společenskou místnost.

Samozřejmostí je dostatek míst k odpočinku a posezení na společné zahradě, které vytváří příležitost setkávat se s vrstevníky a sousedy.

Díky družstevnímu vlastnictví je navíc vlastní důstojné bydlení pro seniory mnohem dostupnější. Zájemci nemusí řešit hypotéku, dokládat příjmy ani poskytovat žádné zajištění.

Prvních 30 procent ceny bytu

se splácí družstvu postupně ve dvou splátkách rozložených do doby přípravy a výstavby projektu. Na další část zajistí družstvo společný úvěr se zvýhodněnou úrokovou sazbou.

Zbývajících 70 procent ceny bytu začíná klient splácet družstvu až po nastěhování, v měsíčních splátkách navržených tak, aby co nejméně zatížily rozpočet družstevníka. Doba splácení se pohybuje zpravidla okolo 30 let.

Po kolaudaci v případě zájmu bude možnost v mimořádné splátce cenu bytu zcela doplatit, nebo uhradit její libovolnou část, a tím si snížit měsíční splátky.

Družstevní podíl, který je spojen s užíváním konkrétní jednotky, může vlastnit kromě jednotlivce nebo manželů například i nesezdaný pár nebo sourozenci ve spoluvlastnictví. Lze s ním nakládat podobně jako s nemovitostí a je předmětem dědictví. –zt–

Senior Resort Okružní

Žďár nad Sázavou

Předprodej bytů zahájen

☎ 705 625 000 🌐 www.resortokruzni.cz

Komnatu na zámku nedostanu

(Dokončení ze str. 1)

Když se na to dívám z pohledu člověka, co tady pracuje, protože zámek je tři kilometry od centra, tak už třeba dostupnost je zajímavé téma. Jak funguje MHD nebo sdílená kola. Nebo jak se člověk chce některým věcem vyhnout, a ono to prostě nejde, protože vám to krajina nedovolí. Jak jste řekl - starostenské vidění. A dost často mi to šrotuje, co by se s tím dalo a nedalo dělat.

Na druhou stranu si Žďár užívám. Je hezký, náměstí maličké, ale fakt pěkné, i když tam jsou auta a ta tepna. Druhá část, která je pro pěší, je moc pěkná, což je super.

Je zde něco, u čeho jste si řekla: To je škoda, že to nemá taky Jihlava?

Samozřejmě zámek. Jako malou mě mrzelo, že nemáme zámek nebo hrad.

Takže má další otázka, zda vám v Jihlavě nechybí dominanta, jako je zámek, je zbytečná.

Máme na náměstí Prior, ale neumíme s ním pracovat. Z Prioru by byl boží takový nějaký hrad, ale to už je na jiné téma.

Pojďme tedy ke žďárskému zámku. Jaký je?

Není to skanzen, jak je to běžné v českých zemích. Že by se tady konaly kostymované prohlídky, i když to dřív taky bylo. Teď už ale ne. Zámek má historii, má spoustu návazností a vztahů. Není to běžný zámek.

Majitelé Kinští se snaží, a my s nimi jako tým, přinášet moderní pohled na to, co se s historií dá dělat, a přitom vystihnout ten genius loci. To mě baví a je to cenné i pro město, že to může nějakým způsobem oživit diskuzi nad tématy, která by normálně zůstala někde schovaná.

Na zámku působíte jako event manager. Můžete to přeložit do češtiny?

Je to v podstatě produkce akcí. V našem oddělení máme na starosti jednak veřejné akce jako Velikonoce, Vánoce, kam přijde až 5000 lidí, zároveň od toho spadají různé menší workshopy. Event manažer se stará o hladký průběh veškerých akcí, o jejich přípravu i postprodukcii. Pak tu jsou edukativní programy, třeba procházky do lesa, ale ty už řeší jiné oddělení.

Ty mohou být velmi zajímavé, ale asi to není hodinová záležitost pro turistu projíždějícího Žďárem.

Opravdu to je na celé odpoledne, protože Kinští mají velmi pěkný udržitelný způsob hospodaření a je skvělé si o tom poslechnout. Já jsem z toho byla nadšená, když jsem to slyšela.

Při pohledu na webové stránky zámku je vidět obrovský záběr aktivit od edukačních a kreativních programů přes víceleté projekty, jako je třeba festival Kore-

ŽĎÁRSKÝ zámek není skanzenem a je otevřen mnoha aktivitám.

Foto: Petr Klukan

sponDance, až po konference či svatby.

Je toho opravdu mnoho, zámecké prostředí úplně vybízí k tomu dělat tady zahradní slavnosti, výročí firem, rodinné oslavy... Každý měsíc tu máme první čtvrtek v měsíci koncert vážné hudby.

Akce, které tu jsou, chceme, aby byly specifické pro naše místo. Tady na panství byla kdysi šlechtická akademie, takže vzdělávání tu má hluboké kořeny.

Proto máme samostatnou akademii, která se věnuje přírodním tématům, ale i architektuře.

Velký balíček aktivit je spolupráce s Centrem choreografického rozvoje SE.S.T.A. S nimi děláme rezidence, což je velmi zajímavá část práce, kdy sem přijíždějí umělci z celého světa a my jim poskytujeme prostor pro tvoření.

Nejmatatelnějším výsledkem rezidenčních programů je oprava budovy konventu, kde vzniká Kulturně kreativní centrum Vysočina. Na podzim nebo v zimě otevíráme. Bude to prostor právě pro rezidenční programy.

Počátkem roku byla vyhlášena soutěž o název pro Kulturně kreativní centrum Vysočina. Přišlo hodně návrhů?

Byly jich desítky a vzbudilo to zajímavou diskusi.

Jaký název tedy centrum ponese?

Teď se k němu dělá logo, ale název bude oznámený nejspíš v létě, je k tomu naplánovaná nějaká akce. Centrum bude v krásných velkých, otevřených a vzdušně působících prostorách konventu.

Z vysokých pozic bývá někdy obtížné sehnat odpovídající zaměstnání. Jak to bylo u vás, když jste skončila jako primátorka Jihlavy?

Chtěla jsem jít na volnou nohu. Dostávala jsem ale nabídky z různých kulturních institucí, které byly mimo Vysočinu - Brno, Praha, západní Čechy. Jenže já mám děti v Jihlavě, takže tam chci zůstat.

Vlastně přesně rok po tom, co jsem skončila ve funkci, jsem tady spolupracovala s Marií Kinsky.

Byla jsem v porotě, která vybírala rezidenční skupiny na příští rok. Zjistila jsem, že tu jsou nějaké volné pozice, protože se měnil tým.

Chtěla jsem jít do marketingu, že bych zkusila něco trochu jiného než produkci, ale skončilo to u produkce.

Pokud vím, tak to tím neskončilo.

Ano, od 1. července letošního roku nastupuji jako ředitelka Zámku Žďár z. s., takže už předávám svou eventovou část. Vyzkoušela jsem si to opět odspoda a postavila nový tým.

Ještě se vraťme k vašemu příchodu. Jak na vás pohlíželi? Jste z Jihlavy, byla jste primátorka...

Možná se v tom trochu projevil místní bodrost, trochu si mě vyzkoušeli, bylo to ale příjemným způsobem. Jinak se musíte zeptat jich. (smích)

Stanete se ředitelkou, takže nám už nikdo nic proti vám neřekne.

(smích) Doufám, že máme takové vztahy, že vše bude na rovinu. Já si na takovém jednání zakládám, i v době, kdy jsem byla v politice, to pro mne bylo velmi důležité.

Kde budete sedět jako ředitelka?

Ve šlechtické akademii.

Nedostanete na zámku nějakou komnatu?

Ne, ne (smích). To je vtipná otáz-

MgA. Karolína Koubová
(*1985 Jihlava)

■ Vystudovala divadelní manažerství na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně.

■ V komunálních volbách v roce 2014 byla zvolena jako nezávislá zastupitelkou města Jihlavy, když vedla uskupení Forum Jihlava.

■ V letech 2018-2022 byla zvolena primátorkou města Jihlavy.

■ V současnosti je lídryní kandidátky subjektu „Piráti a Fórum Jihlava“ a opoziční zastupitelkou v Jihlavě.

-pk-

ka, protože v tuto chvíli máme nedostatek kanceláří a já možná zůstanu někde na chodbě, protože potřebuju usadit všechny lidi. Jsou tu obrovské prostory, ale velká část z nich je ještě v takovém stavu, jak byly převzaté z doby socialismu, což je zajímavé vidět.

Kdybyste měla pozvat Jihlavana do Žďáru, na co by to bylo?

Na zámku toho děláme hrozně moc. Určitě na koncerty klasické hudby, které jsou úžasné, protože jsou v našich prostorách, kde to krásně vypadá a zní. Nebo na procházku do lesa a máme super Muzeum nové generace, které opravdu na Vysočině ne-li v České republice nemá obdoby. A máme tu skvělé programy pro rodiny s dětmi i pro děti samotné.

A naopak obyvatele Žďáru do Jihlavy, kromě známé zoologické zahrady nebo podzemí?

Určitě bych je pozvala na procházku po Jihlavě. Jihlava nemá dominantu, ale má spoustu skrytých příběhů, dvorů a architektury.

Ceny starších bytů vzrostly

V prvním čtvrtletí roku 2025 byly nabídkové ceny bytů v České republice o 18 % vyšší než ve stejném období roku předcházejícího. A tempo zdražování se stále mírně zrychluje.

Vyplývá to z aktuálních dat portálu Sreality.cz a Indexu Sreality.cz, který sleduje vývoj nabídkových cen středně velkých starších bytů v celém Česku.

Pokud porovnáme první kvartály roku 2025 a loňského roku, vidíme na datech portálu Sreality.cz nárůst nabídkových cen bytů v České republice o výrazných 17,9 %.

„Zdražování bytů jde ruku v ruce s mírným poklesem úrokových sazeb. Lidé, kteří delší dobu odkládali své plány na koupi nemovitosti, si nyní plní svá přání, což má za následek větší zájem o nemovitosti a jejich zdražování na nová maxima,“ komentuje vývoj Hana Kontriš, manažerka oborových služeb Seznam.cz.

„Oproti konci loňského roku vidíme, že tempo růstu nabídkových cen bytů dále mírně zrychluje. Zatímco na konci roku 2024 byl meziroční nárůst cen bytů podle Indexu Sreality.cz 16,2 %, v březnu letošního roku registrujeme meziroční nárůst nabídkových cen bytů ještě o procento a půl vyšší, tedy 17,7 %,“ komentuje Štěpán Matějka, datový analytik Sreality.cz.

Nejvíce nabídkové ceny meziročně vzrostly v Moravskoslezském (o 26 %), v Karlovarském (o 24 %) a Jihomoravském kraji (o 22 %). Nejméně naopak ceny bytů vzrostly v Libereckém (o 10 %) a Pardubickém kraji (o 12 %). Pokles cen nevykázal žádný kraj.

Růst cen zaznamenávají i panelové byty, které mívají nižší cenu oproti bytům v jiných typech staveb, a to i přes to, že panelové byty jsou často dobře situovány v rámci měst.

„Panelové byty jsou zpravidla levnější než byty cihlové. Lidé si tak mohou za podobnou cenu zvolit mezi menším cihlovým bytem, nebo větším panelovým. Vzhledem k tomu, že řada lidí kvůli inflaci, vysokým úrokovým sazbám a dalším vlivům v posledních letech řešení své bytové situace odkládala, je možné, že zejména rodiny s malými dětmi nyní hledají větší nemovitosti. To může zvyšovat zájem i o panelové byty a následně pak i jejich ceny,“ uvádí Hana Kontriš.

„Zatímco dříve si rodiny ze střední třídy mohly dovolit bydlení v novostavbách nebo cihlových domech, nyní nepochybně zvažují, zda právě na tomto, řekněme luxusu, nemohou ušetřit, aniž by tak musely dělat kompromis z hlediska lokality či velikosti nemovitosti,“ komentuje Hana Kontriš.

-tz-

Toužíte po nové koupelně?

Navštivte naše koupelňové studio.

Velké Meziříčí **Pod Hradbami 2002/1**

 PORADÍME

 NAVRHNEME

 DOVEZEME

www.maro.cz

Vaše motorka v bezpečí. Doma i na cestách.

Chraň si svůj svět!

Sleva na prodejně
-15%
ve Žďáru nad Sázavou

Žďárská pouť: duchovní tradice i zábava

Blíží se tradiční Žďárská pouť, která patří mezi největší akce svého druhu v Česku. Historicky se váže ke svátku patrona poutního kostela na Zelené hoře, sv. Jana Nepomuckého. Připadá na 16. května.

■ -red-

Žďárská událost má dvě části. Ta duchovní je od barokních dob oslavou svatého Jana Nepomuckého. Po vysvěcení kostela (27. 9. 1722) se Zelená hora stala jedním z nejnavštěvovanějších poutních míst v českých zemích.

Letošní Pouť ke sv. Janu Nepomuckému se na Zelené hoře koná od pátku 16. do neděle 18. května a duchovní akce provází hudba.

Přímo na svátek sv. Jana Nepomuckého letos vychází tradiční duchovní akce s názvem Nikodémova noc.

Od 20.30 hodin bude kostel otevřen k rozjímání, tichému duchovnímu rozhovoru či svátosti smíření.

Světská část se zábavními atrakcemi se souběžně koná v okolí zimního stadionu a sportovního areálu Bouchalky.

Jak to bude s hlučností pouti:

- Po 12. 5. od 8 hod. najíždí zařízení
- Út 13. 5. (9.30–20) bez hudby
- St 14. 5. (9.30–20) bez hudby kromě krátkých zvukových zkoušek
- Čt 15. 5. (9.30–14) bez hudby (14–19) s hudbou; do 20.30 bez hudby
- Pá 16. 5. (9.30–14) bez hudby (14–22) s hudbou; do 24 hod. bez hudby
- So 17. 5. (9.30–22) s hudbou; do 24 hod. bez hudby
- Neděle 18. 5. (9.30–19) s hudbou, do 20 hod. bez hudby
- Po 19. 5. do 18 hod. odjíždění zařízení.

Zde vyroste víc než stovka zábavních atrakcí a téměř 200 stánků s pouťovým zbožím. Ani letos nebudou chybět adrenalinové atrakce jako

Extrem-Booster, Break Dance, obří vyhlídkové kolo či Bungee Katapult.

Na své si přijdou také milovníci tradičních řetězových kolotočů, houpaček, střelnic či autodromů a na ty „své“ atrakce se mohou těšit i nejmenší děti.

Řidiči, trpělivost!

Návštěvníci, a hlavně řidiči se však letos musí obrnit trpělivostí. Jednak v bezprostřední blízkosti dějiště Žďárské pouti probíhají dvě stavby ve sportovních areálech (hala TJ a tenisové kurty), nedaleko také začala na jaře plánovaná rekonstrukce okružní křižovatky a ulice Vysocká.

Odkloněná doprava do sídliště Vysočany povede kolem dějiště pouti. Krom toho Žďár prožívá i několik dalších staveb na komunikacích, které situaci s průjezdností během pouti také ovlivní.

V době uzávěrky ŽN ještě nebyly pokyny k dopravnímu řešení známy, ale s ohledem na komplikace je jisté, že letos bude pouťová dopravní situace odlišná. Pokyny najdeme včas na webu města.

Vyhráli Ondřej a Eduard ze žďárského gymnázia

Ondřej Forman

Eduard Šimon

Dvacítku dvoučlenných týmů složených ze středoškoláků z celé Vysočiny absolvovala 8. dubna 2025 krajské kolo znalostí a jazykové soutěže S Vysočinou do Evropy.

Vítězi se stali žáci žďárského gymnázia Ondřej Forman a Eduard Šimon, kteří obstáli v testu znalostí o Vysočině a navíc porotě předložili a anglicky odprezentovali data vývoje pohybu obyvatelstva a zaměstnanosti v kraji v širším časovém horizontu.

Na základě těchto informací uvedli několik důvodů, co vede obyvatele kraje k odchodu, a naopak, co by je přimělo zůstat. Svou vítěznou prezentaci uzavřeli konstatováním, že svoboda pohybu by měla být svobodnou volbou zůstat, nikoli nutností.

„Oceňuji osobitý přístup žáků k přípravě prezentace, ochotu pracovat s novými informacemi a také jejich znalost angličtiny, která jim nezabránila zpracovat samostatně téma, které samo o sobě představuje velkou jazykovou výzvu,“ uvedl s uznáním hejtmán Martin Kukla.

Soutěž S Vysočinou do Evropy pořádá Kraj Vysočina už 16 let. Letos kraj šesti nejlepším řešitelům každému vyplátí 24 tisíc korun, které studenti využijí na pokrytí nákladů spojených s červnovou poznávací pětidenní cestou do Belgie.

Program počítá s návštěvou evropských institucí, ale i ikonických měst, hlavní část programu bude připravena podle přání samotných účastníků.

-tz-, Foto: Kraj Vysočina

Pašijová hra přinesla příběh plný emocí

PAŠIJOVÁ hra se stala součástí předvelikonočního období ve Žďáře nad Sázavou.

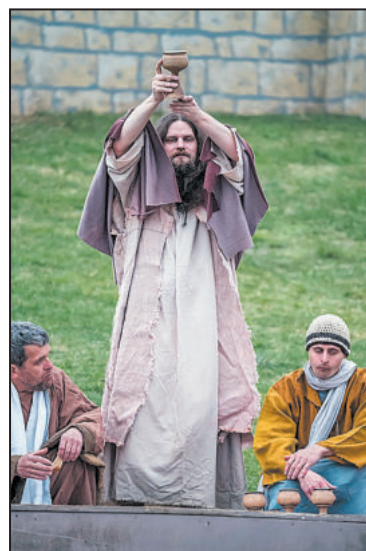
Foto: Michla Omes

Opět po roce si mohli diváci připomenout příběh posledních dnů života Ježíše Krista ve hře *Co se stalo s Ježíšem?* Hra v dětském areálu Libušín již po desítky let nabízí divákům hluboký duchovní i kulturní zážitek.

Scénář, který připravil v roce 1998 tehdejší žďárský farář Ervín Jansa, čerpá z evangelií a klade důraz na emocionální prožitek, doplněný hereckými výkony, hudbou a vizuálními efekty.

V hlavní roli Ježíše Krista se opět představil František Špaček, mladý muž pocházející ze Žďáru nad Sázavou. Jeho vzhled i přesvědčivé herecké ztvárnění umocňují hloubku celého příběhu.

Režie se ujal již poněkoliťat Miroslav Keller. Jeho manželka, Dana Kellerová, má na starosti mimo jiné i kostýmy, které průběžně doplňuje a inovuje. Do děje se zapojilo několik desítek dobrovolníků. Ti rovněž pomáhali s technickým zázemím. Stejně jako loni přijali pozvání farníci z brněnského Petrova, kteří rozší-

řili řady místních herců.

„Chci poděkovat všem, kteří se i letos zapojili do této evangelizační akce. Jsem rád, že společně můžeme oslovit širokou veřejnost a předat jí naše velíkonoční poselství a klíčové okamžiky křesťanského učení církve,“ konstatoval P. Blažej Hejtmánek, farář Římskokatolické farnosti Žďár nad Sázavou I.

-lš-, -zt-

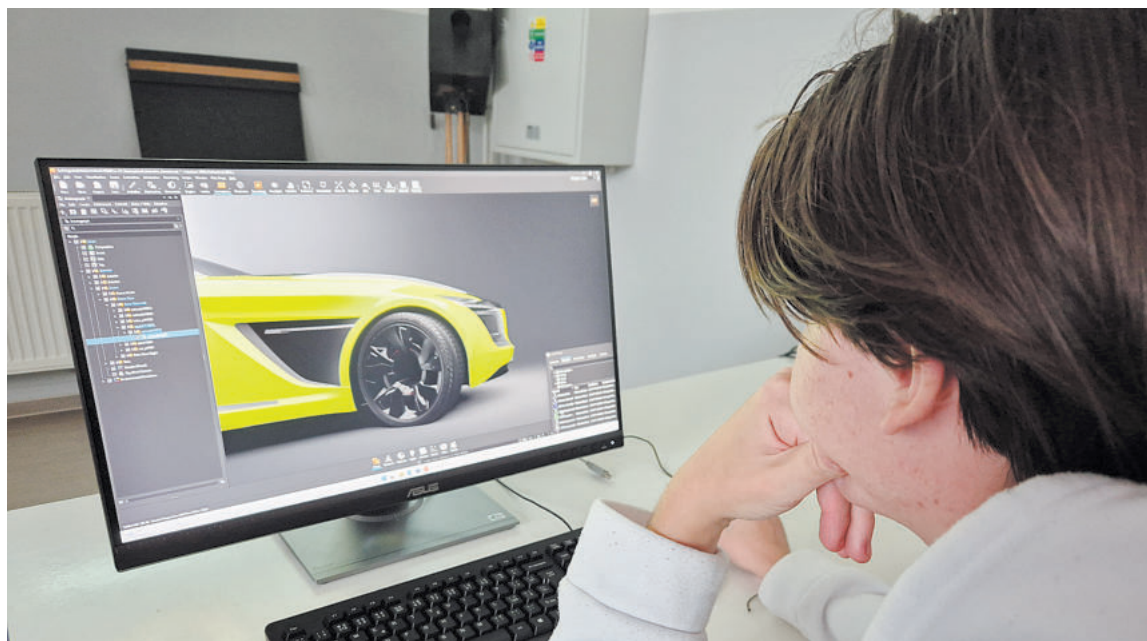
Žďárská průmyslovka nasazuje do odborné výuky rozsáhlé licence technického softwaru

■ Petr Fořt, SPŠ Žďár nad Sázavou

SPŠ Žďár nad Sázavou připravila pro své žáky několik novinek v oblasti digitálních technologií. Technický svět je stále více provázán s nasazením počítačů prakticky do všech oblastí naší práce. Ať se jedná například o projekt rozměrů náramkových hodinek, automobil, nebo o výstavbu rodinného domu, je pro zpracování projektu využito převážně postupů svázaných s výpočetní technikou. Cesta ke kvalitnímu výrobku nebo ke stavbě, která odpovídá plně našim představám, je díky digitálním technologiím výrazně jednodušší.

V počátku letošního kalendářního roku získala SPŠ Žďár nad Sázavou zcela nové portfolio aplikačního vybavení od společnosti Autodesk. Studenti žďárské průmyslovky tak získávají jedinečnou možnost seznámit se již na úrovni svého studia s řadou zajímavých postupů a technologií, které v současné době nebo i v nedaleké budoucnosti ovlivní technickou praxi. Není žádným tajemstvím, že SPŠ Žďár nad Sázavou patří dlouhodobě k významným pracovištím v oblasti inovace výuky s rozsáhlým portfoliem mezinárodních publikačních aktivit a spolupráce s praxí.

Chcete si navrhnout nový automobil nebo rodinný dům? Již na úrovni stu-

dia se můžete tyto postupy naučit na žďárské průmyslovce s využitím těch nepokrokovějších digitálních technologií.

Ve školním portfoliu lze najít multilicence aplikací z oblasti průmyslového PLM a stavebního BIM softwaru. Tyto software nástroje pro technické projektování s využitím 3D technologií jsou úzce svázané například s průmyslovým designem, analýzami,

vizualizací a virtuální realitou. Jedná se často o světově unikátní software nástroje, které umožňují řešit projekt s přímou vazbou na tradiční i zcela nové postupy realizace. Ve spojení s aditivními technologiemi a 3D tiskem je možné na základě 3D PLM dat rychle vyrobit nový výrobek s minimální pracností. Nebo si můžete již na úrovni prvotních 3D BIM návrhů projít svůj budoucí rodinný dům ve

virtuální realitě. Odborný software je studentům školy dostupný například jednotlivými obory včetně domácího samostudia.

Zkuste nahlédnout na technické zajímavosti, výuku a práce studentů. Můžete také navštívit některou z akcí pořádaných pro veřejnost. Po domluvě je možné realizovat také individuální prezentační akce. Více informací najdete na www.spsz.cz.

z05-spsz

MŠ Pohádka Vás srdečně zve na
**OTEVŘENÍ UKÁZKOVÉ
 PŘÍRODNÍ ZAHŘADY**
 a zahradní jarmark

3. 6. 2025

9.00 – 11.00 pro MŠ a ZŠ
 15.00 pro veřejnost

Těšíme se na Vaši návštěvu

Logo: MATEŘSKÁ ŠKOLA Žďár nad Sázavou
 Logo: PŘÍRODNÍ ZAHŘADA UKÁZKOVÁ ZAHŘADA
 Logo: EKOŠKOLA

Ve Žďáru mají elektrobusesy

Po městě začnou jezdit nové elektrobusesy. Foto: archiv města Žďár

Dva elektrobusesy, které nově nasadí do provozu městské hromadné dopravy, představilo město Žďár nad Sázavou společně se společností ZDAR. Žďár se tak stane spolu s Třebíčí jediným městem v Kraji Vysočina, kde budou elektrobusesy pravidelně jezdit. S pravidelnými jízdami se počítalo od dubna.

Dopravce ZDAR pořídil dva starší elektrobusesy českého výrobce SOR, model EBN 8.

Elektrobusesy mají délku osm metrů, proto jsou oproti klasickým dvánácti metrovým ideální pro méně vytížené linky a pro oblasti s horší průjezdností větších autobusů, jako je například sídliště Vysočany. Baterie s kapacitou 175 kWh umožňuje dojezd přibližně 100 až 120 kilometrů v závislosti na počasí. Denně ve žďárské MHD ujeďe 200 až 250 kilometrů.

-zt-

Město hodlá opravit Starou radnici

VIZUALIZACE ukazuje, jak budou vypadat vnitřní prostory Staré radnice.

Zdroj: žďárská radnice

Z objektu se stane moderní kulturní bezbariérové centrum.

Výběrové řízení na rekonstrukci objektu Staré radnice na náměstí Republiky vyhlásilo město Žďár nad Sázavou. Starosta Martin Mrkos informoval, že se jedná o úpravu interiéru, fasády a také části vodovodní přípojky.

„Vnitřní prostory již neodpovídají požadavkům dnešní doby. Plánujeme vytvoření kulturního centra s prezentací cisterciácké kulturní krajiny. Jedná se o mezinárodní projekt, do kterého jsme se zapojili,“ naznačil Mrkos.

Pokračoval, že tam najde místo Kosinkova sbírka obrazů, zůstane tam Turistické informační centrum a galerie pro výstavy. Celý prostor bude nově bezbariérový a do druhého patra se návštěvníci dostanou výtahem.

Přepočítaná hodnota díla činí 30 milionů korun bez daně. Město pokryje část z dotace ve výši 1,1 milionu euro, což odpovídá částce zhruba 27,5 milionu korun. To

umožňuje právě zapojení do mezinárodního projektu.

Podle žďárského starosty rekonstrukce potrvá třináct měsíců. Přepokládá, že práce začnou v druhé polovině května letošního roku.

„Budova bude kompletně uzavřena a svatby, vítání občánků, či jiné podobné akce, se uskuteční v městské knihovně. Turistické informační centrum se přesune do Čechova domu,“ poukázal Mrkos.

Jednopatrová budova Staré radnice byla postavena v renesančním slohu po povýšení městečka Žďáru na město. Při úpravě ve druhé polovině 18. století dostala budova vzhled, který si zachovala do současnosti. Objekt je památkově chráněn.

Kosinkova sbírka obsahuje zhruba 200 obrazů tamního malíře Josefa Kosinky. Jsou v ní díla i jiných malířů z Vysočiny. Sbírkou obdrželo město s tím, že pro ni zajistí vystavovací prostory. Nyní se blýská na lepší časy.

-zt-

Kostel unikl bourání centra

Obyvatelé Žďáru nad Sázavou to možná už přestali vnímat, ale návštěvníka města to může překvapit. Uprostřed nové zástavby stojí kostelík obklopený malým hřbitovem. A může ho napadnout otázka, proč je tomu tak.

Odpověď je jednoduchá, nikoli přijatelná. V 70. letech vedení města rozhodlo, že Žďár nad Sázavou bude moderní socialistické město, a proto nařídilo rozsáhlou asanaci města. Staré domy v centru města, mnohdy i cenné historické objekty, byly nahrazeny panelovými domy a obchodními středisky.

Představme si nejprve kostelík. Přáním křesťanů skoro ve všech obdobích bylo, aby byli pohřbeni v blízkosti kostela. Z kronik je zřejmé, že mniši kláštera byli v roce 1252 pohřbíváni při severní straně konventního kostela, opati v kryptě pod kostelem.

Není však dosud známo, kde stál nejstarší, ještě dřevěný, kostelík na Starém městě žďárském vysvěcený sv. Vojtěchem někdy před rokem 997, který uvádí Žďárská kronika. Snad až archeologové při průzkumu Starého města narazí na hroby, budou jim i vodítkem,

ZADNÍ část kostela připomíná příd lodi. Foto: Antonín Zvěřina

kde dřevěný kostelík stával.

Po vystavění kamenného kostela sv. Prokopa se ihned začalo pocho-
vát i na hřbitově kolem něj. Když Československá strana lidová opravovala taras pod kostelem v roce 1968, narazilo se i na několik zbytků kostí.

A teď se dostáváme ke kostelíku

KOSTEL Nejsvětější Trojice má nádherný interier. Foto: Antonín Zvěřina

v severní části centra. Druhý hřbitov byl otevřen za horní branou a v něm byl postaven právě kostel Nejsvětější Trojice. Jedná se o pozdně renesanční stavbu, avšak má barokní sakristii ve tvaru trojúhelníka, zřejmě podle návrhu Santiniho, jehož každé dílo skrývá symbol, zde Nejsvětější Trojice. Při pohledu z Nerudovy ulice kostelík jakoby střechou sakristie rozrážel tok věků, jako příd lodi ve vlnách.

Kostel je 19 metrů dlouhý, osm metrů široký a 7,5 metru vysoký. Míval tři oltáře a stěny se zajímalými kresbami andělů, hrajících na archaické nástroje. V devadesátých letech bylo vše zabíleno, protože městský úřad používal kostelík jako obřadní síň, než se dostavě-

la nová síň na hřbitově u Černého lesa.

Podle starých zápisů byl kostelík používán již roku 1672 v době moru po třicetileté válce. Až do doby protektorátu do roku 1944 byl půvabný okolní hřbitov plný uměleckých křížů, individuálně zhotovených při huti v Polníčce.

Při nařízeném sběru železa za války v roce 1944 byly však kříže bezohledně zlikvidovány. Zůstalo jen několik stromů a klidné místo ve středu města. Dnes tvoří dobrou vizitku města i vkusně udržovaný urnový hájek. Což může každý návštěvník ocenit.

Takže zpět k otázce, proč kostelík zůstal stát v době bourání starobylého centra města. Pamětníci určitě vědí, že něco takového by asi ani tehdejší mociplánům neprošlo, i když kdoví, měli přece neomezenou moc.

Možná se rozhořel boj, kdy byl někdo i pro zbourání, i když to žádný dokument nezaznamenal. Možná to byla pořádná hádka, zda zbourat, či nezbourat. Zarytí komunisté horovali pro zbourání, ti umírněnější, jejichž názor naštěstí zvítězil, se stavěli proti. Kostelík tedy dál stojí uprostřed nové zástavby jako symbol dávných časů. Je to jen dobře a Žďáři mají být na co hrdí.

-zt-

Škola bude mít nové osvětlení

Výměnu osvětlení v Základní škole Komenského 2 plánuje město Žďár nad Sázavou. Současný počet svítidel činí 329 rtuťových zářivek s příkonem 70 wattů a dalších 43 s příkonem 25 wattů. Náklady na osvětlení se pohybují okolo 387 tisíc korun.

Pokud dojde k instalaci nových svítidel, cena za osvětlení klesne na přibližně 185 tisíc korun za rok. Náklady na výměnu budou činit asi 1,3 milionu korun. Výměna se uskuteční o hlavních prázdninách. Dále se ve škole plánuje výměna výměňkové stanice za zhruba tři miliony korun a zřízení učebny chemie za částku přesahující dva miliony korun. –zt-

Ředitelství silnic a dálnic opraví ve Žďáře silnici I/19, svoje plány tam má i město.

■ Antonín Zvěřina

Další z letošních oprav komunikací na Vysočině připravovaných Ředitelstvím silnic a dálnic, Správou Jihlava, je oprava silnice I/19 ve Žďáře nad Sázavou.

Jedná se o opravu silnice v úseku od mostu přes železniční trať po průsečnou křižovatku se silnicí I/37 v intravilánu města Žďár nad Sázavou.

Délka opravovaného úseku je zhruba 1,3 kilometru. Podle

posledního sčítání dopravy projede těmito místy každý den devět tisíc vozidel, z toho nákladní a kamionová doprava tvoří přibližně 13 procent.

Podle provedeného diagnostického průzkumu vozovka vykazuje řadu vad. Jedná se o množství podélných i síťových trhlin, o vyjeté koleje a lokální hrboły. Prokázána byla i hloubková korozie.

„Proto bylo rozhodnuto o řešení formou plošné opravy. V plánu je rekonstrukce vozovkových vrstev na základě projektové dokumentace. Součástí stavební akce bude také obnova dopravního značení,“ informuje mluvčí Jiří Veselý.

„Naši snahou bude, aby stavební akce dopravu ve městě omezila v co nejmenší míře. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky činí přibližně 24,5 milionu korun. Maximální doba pro uvedení opraveného úseku do provozu je v projektu 100 kalendářních dnů,“ doplnil Jiří Veselý.

Koupí stříkačku

Novým automobilem se stříkačkou budou disponovat hasiči ve Žďáře nad Sázavou. Původní z roku 1998 nevyhovuje současným trendům. Nová cisterna má objem nádrže na vodu čtyři tisíce litrů, původní 2400 litrů. Zastupitelstvo na nákup odsouhlasilo deset milionů korun. –zt-

V souvislosti s touto akcí se objevil na webových stránkách města Žďáru nad Sázavou dotaz, že se v městském rozpočtu objevila položka Semaforey Brodská krát Revoluční. Tázajícího zajímalo, zda tyto dvě akce budou řešeny společně, nebo jsou naprosto nezávislé.

Na dotaz odpověděl Jan Prokop z odboru strategického rozvoje a investic městského úřadu. Informoval, že radnice připravuje projektovou dokumentaci k osazení křižovatky světelným signalizačním zařízením a zároveň řeší přemístění a vybudování čtyř nových zastávkových zálivů pro bezpečné a především normové zastavování autobusů na komunikaci ulic Brodská – Revoluční.

„Dále je součástí řešení rekonstrukce povrchů chodníků, přechody, nové parkoviště v Revoluční ulici, které má nahradit dnes naprosto nevhodné parkování u autobusové zastávky v ulici Brodská ve směru k Hamrům nad Sázavou,“ vysvětlil Prokop.

„Naši projektovou dokumentaci koordinujeme s rekonstrukcí vodovodu, kterou připravuje Svazek vodovody a kanalizace Žďársko a zmiňovanou opravou silnice I/19. Časově naše část stavby se bude prolínat se stavbou Ředitelství silnic a dálnic, ale bude stavebně pokračovat až do roku 2026. Jakmile budeme mít hotové veškeré podklady, zveřejníme je,“ dodal Jan Prokop.

Nezapomínají na sportoviště

Rekonstrukci ledové plochy na zimním stadionu a rozšíření sportovního areálu na Bouchalkách plánuje Žďár. Kraj Vysočina vypsál na tyto náležitosti dotační titul.

V lokalitě už začala rekonstrukce fotbalového areálu, dotkne se také tenisových kurtů a zázemí. Radnice plánuje rozšíření streetparku a výstavbu tří velkých retenčních nádrží na dešťovou vodu. Celkem si realizace vyžádá téměř 94 milionů korun a krajská dotace pokryje 40 milionů korun nákladů.

S úpravou ledové plochy radnice počítá v příštím roce po skončení sezony. Vyžádá si zhruba 50 milionů korun, krajská dotace pokryje deset milionů korun. Zmodernizují se i technologie, mantinely a plexiskla, sníží se výška ledové plochy. Starosta Martin Mrkos upozornil, že toto je první etapa rekonstrukce celého zimního stadionu.

„K první etapě prací jsme přistoupili poté, kdy se technologie mrazení ledové plochy dostala na hranici životnosti, a s nápravou musíme začít co nejdříve. Další etapy budou navazovat podle možností rozpočtu a získaných dotací,“ doplnil starosta Mrkos. –zt-

Staňte se dlouhodobým brigádníkem v Šiklandu!

Hledáte brigádu na letošní rok, kde si vyděláte práci v jedinečném prostředí, které je bohaté na zajímavé profesní zkušenosti? Pak je tohle příležitost pro vás. Přidejte se k našemu týmu brigádníků v největším přírodním zábavním parku v ČR!

Máme pro vás dva typy brigád:

Celoroční:

1. Manuální práce:

- Údržba areálu, úklid, drobné opravy, pomoc s renovacemi, zahradnické práce, zednické práce, práce se dřevem

2. Práce v cateringu:

- Obsluha na firemních akcích a v gastronomických provozech (restaurace, bufet, pizzerie, kavárna, nebo třeba prodej zmrzliny a popcornu)
- Pomocná síla v kuchyni
- Příprava a úklid na firemních eventech

Na letní sezónu:

3. Práce v prodejnách a na atrakcích:

- Dětské atrakce - malování na obličej, tetování, copánky, skákací hrad, zrcadlový labyrint, elektrický býk, střelnice, prodej suvenýrů, aquapark a další...

4. Práce s dětmi a v programu:

- Herecký a animační tým - moderování zábavných programů pro děti i dospělé v areálu zábavního parku a podílení se na hereckých představeních a show
- Táborevový personál - vedoucí, praktikant, kuchař a pomocná síla

Koho hledáme:

- Zručné, spolehlivé a pracovitě brigádníky
- Věk min. 18 let
- Nadšení učit se novým věcem a být součástí týmu

Co nabízíme:

- Možnost ubytování a stravování
- Přivýdělek ke škole nebo práci
- Zajímavou pracovní zkušenost v prostředí plném zábavy a přátelské atmosféry
- Brigádu, která může být dlouhodobá a stabilní

Dejte nám o sobě vědět mailem
na sekretariat@sikland.cz nebo případně
pro více informací volejte 722 988 486.

z05-siklandZ

Domácí hospic Vysočina hledá nového ředitele/ředitelku

Správní rada Domácího hospice Vysočina, o.p.s. vyhláší výběrové řízení na pozici Ředitel/ředitelka – statutární zástupce organizace.

Nabízí smysluplnou práci, která mění životy lidí v těžké životní situaci.

Chcete mít možnost ovlivňovat směřování a rozvoj této jedinečné organizace s 25letou historií?

Máte zkušenosti s vedením organizace nebo týmu? Strategické řízení a naplňování cílů včetně finančního plánování je pro Vás hračkou?

Jste zvyklí aktivně komunikovat a koordinovat procesy a služby?

Podrobné informace k pozici najdete na www.hospicvysočina.cz.

Zájemci zašlete svůj životopis a motivační dopis, ve kterém uvedete, proč Vás pozice ředitele/ředitelky hospice zajímá, do datové schránky sncvwa5, nebo na reditel@hospicvysočina.cz, nebo poštou v obálce označené „Výběrové řízení - ředitel*ka“ na adresu sídla společnosti nejpozději do **19. 5. 2025**.

www.hospicvysočina.cz
reditel@hospicvysočina.cz

z05-hospicZ

Chudý žďárský botanik objevoval druhy

Názvy žďárských ulic denně automaticky používáme, aniž třeba tušíme, že některé nesou i jména rodáků, proslavených svým dílem či objevy. Příkladem může být ulice Kovářova.

■ Lenka Kopčáková

Dnes sice už jen krátká ulice, zato připomíná významného botanika a lichenologa. Žďárák Filip Kovář učinil mnoho objevů. Letos navíc uplyne 100. výročí od jeho úmrtí.

Abychom se dozvěděli více, na pomoc si bereme publikaci Žďárský uličník I. autora Miloslava Lopaura, článek Bohumila Šuly ke 100. výročí narození Filipa Kováře, který vyšel ve Zprávě Vlastivědného ústavu v Olomouci (číslo 117, rok 1964), čerpáme i z dalších dostupných zdrojů.

Jak ve Žďárském uličníku uvádí historik a správce knihovny Regionálního muzea Miloslav Lopaur, prostranství mezi řekou a bytovými domy Libušínské ulice (včetně DPS) je vlastně zastavěný meandr řeky, která po staletí do těchto míst přinášela bahno a vytvářel se ostrov. Byl obklopen vodami náhonu k Prostřednímu mlýnu u Sázavy. Zpočátku tu stály jednotlivé domky, v 19. století již řadová zástavba roubených chalup dala základ lokalitě Odranec. Jednou ze čtyř přístupových cest sem byla i ulice Kovářova a můstek u Prostředního mlýna. V původní dřevěné zástavbě často hořelo, takže v meziválečném období bývaly domy přestavovány.

Po stopách názvů ulic

Někdy koncem 19. století zastupitelé města dali části Odranec úřední název Libušín. V rámci asanace města v 80. letech 20. století však byla původní zástavba zbořena a název přenesen na novou ulici Libušínská.

A jak si dnes představit původní orientaci ulice Kovářova? Na to Miloslav Lopaur uvádí, že osa někdejší Kovářovy ulice odpovídá přibližně nynější Libušínské ulici, která je kolmá k hlavní silnici vedoucí Dolní ulicí. Před hotelem Jehla stávala Friebova pila (z pohledu od hlavní silnice v Dolní ulici) a na protější straně (opačná strana ulice – od hlavní silnice pravá strana někdejší Kovářovy ulice) stávala parní prádelna a koželužna. V místech, kde se Libušínská ulice lomí směrem k potoku Staviště, (naproti DPS) tak nedaleko rohu mohla být přibližná poloha rodného Kovářova domu.

V 19. století žila v domě rodina zdatných ševců s příjmením Kovář a roku 1863 tu přišel na svět Filip, syn Bernarda Kováře mladšího. Již ve škole to byl velmi nadaný žák. Otec byl sice velmi vážený, leč chudý obuvník. Filip se učil zahradníkem v Dolní Rožince, již zde prokázal velkou zálibu pro přírodní vědy, především botaniku. Vlastivědné muzeum v Olomouci má již z této doby první Kovářovy herbáře lisovaných rostlin. Kvůli chudobě však Filip nemohl vyučení dokončit. Nakonec se vyučil na otcově verpánku a pak nastoupil do obuvnické továrny jako kráječ a skladník. Pracovní doba byla teh-

ULICE Kovářova původně zatáčela doprava. Dnes se ulice mezi HD Jehla a první panelovou řadou jmenuje Libušínská.
Foto: Lenka Kopčáková

dy 12hodinová, šest dní v týdnu. Po nocích se učil a o nedělích a svátcích vyřezával zkoumat květeny Žďárka. Zejména úspěšné byly jeho výpravy na Cikháň a Radostín. Do vzdálenějších oblastí vycházel nad ránem, aby vše stihl. Objevil několik desítek mechorostů a lišejníků, také řadu vzácných druhů rostlin, mnohé nebyly do té doby vůbec na Moravě známy.

Pravdou je, že krajina v okolí Žďáru byla tehdy málo botanicky známa. Důvodem bylo i špatné spojení, vždyť provoz na dráze z Tišnova do Německého Brodu spustili až v červnu 1905.

Filip Kovář si brzy vybudoval jméno mezi našimi botaniky a své nálezy ochotně poskytoval jiným badatelům ke zveřejnění. Zejména zajímavé pro ně byly Kovářovy nálezy z rašeliníšť Žďárka.

Žďárák se přihlásil na výzvu ke spolupráci v oboru botaniky, kterou vydal v roce 1895 František Bubák, pracovník Muzea království českého v Praze. A je to právě lichenologie, v níž se F. Kovář později proslavil a rozšířil zvuk českého botanického bádání daleko za hranice naší vlasti.

Filip Kovář byl laik a k tomu chudý, takže nedosáhl na potřebné pomůcky a zejména literaturu. Ještě v roce 1901 neměl nadšenec ani lupu. Místo ní používal zahnutý drátek s olejem, na němž uchycoval vodní kapku. Svoji první lupu získal Kovář až ve svých čtyřiceti letech. Správně se s významným Žďárákem, jímž byl emeritní profesor chemie na vídeňské Technice Filip Veselský. Ten o 35 let mladšímu botanikovi zpřístupnil svoji bohatou knihovnu. Otcem profesora byl Jiří Veselský, majitel zájezdního hostince U Bílé růže ve Žďáře.

Pak Filip Kovář získal darem mikroskop od magistra E. Seníta z Chotěboře. To bylo něco! Sice s malým rozlišením, ale stačil mu k vykonání nesmírně záslužné lichenologické práce.

Aby mohl vědecky studovat, musel se bez škol prokousávat cizojazyčnou literaturou německou, francouzskou, anglickou i texty latinskými, naučil se dokonce maďarsky.

Filip Kovář začal sám publikovat, od roku 1905 přispíval do téměř každého ročníku Věstníku klubu přírodovědeckého v Prostějově, později i do Časopisu Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci.

Korespondenci udržoval s přední-

Místo lupy používal vodní kapku v oleji

mi odborníky z Evropy i Ameriky, kteří mu posílali vzorky, aby je správně zařadil.

Osudové mu bylo setkání s profesorem biologie Josefem Podpěrou, který mu v roce 1907 dopomohl k odbornému místu. Kovář i s rodinou se odstěhoval do Olomouce, kde nastoupil jako kustod tamního muzea. Plat měl velmi nuzný, ale nadšenec se muzejní práci doslova obětoval. Zavedl vzorný pořádek, uspořádal sbírky, mnohé obohatil vlastními sběry, vedl i několik archeologických výkopů, jejichž výsledky přinesly řadu cenných hmotných pokladů uložených ve sbírkových fondech VÚ Olomouc.

Ve vlhkých muzejních místnostech se zvláště za války vůbec netopilo, Filip Kovář tu pracoval v kožichu a beranici. Podařilo se mu zachránit mnoho nedocenitelných hmotných dokladů, přednášel pro školáky a studenty. Za plat 100 K měsíčně žila jeho pětičlenná rodina. Za celý svůj život se Filip Kovář nikdy nenajedl dosyta. Teprve prakticky v posledním roce svého života se dočkal hmotného zajištění, ale to již bylo pozdě.

Stálá noční práce, podvýchava a nepochybně i nadměrné mikroskopování rostlinných materiálů vedlo k nevyčísitelné oční chorobě. V roce 1924 se mu vyvinul sarkom, kvůli kterému přišel o pravé oko. Vzdor tomu stále pracoval. V roce 1925 oslepl na obě oči a rakovina zachvátila i více orgánů.

V září 1925 Filip Kovář ve věku 62 let zemřel. Prozatímním kustosdem olomouckého muzea byla tehdy jmenována jeho dcera L. Kovářová, která měla v oboru „školu“ svého otce.

Město Žďár u příležitosti desátého výročí úmrtí Filipa Kováře v roce 1935 na jeho rodném domě odhalilo žulovou pamětní desku od akad. sochaře Julia Pelikána. Budova byla tehdy prádelnou. Zároveň ulice nesla od roku 1935 jméno slavného badatele Kováře.

Po demolici místní zástavby v 80. letech 20. stol. pamětní deska zmizela. V Regionálním muzeu se zachoval model desky s vyobrazením Filipa Kováře nad mikroskopem. V oddělení VÚ Olomouc je uložen odlitek originálu pamětní desky z rodného

FILIP KOVÁŘ, duben 1922.

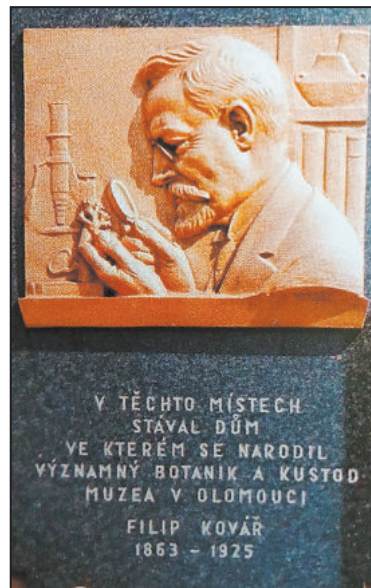
Foto: archiv Vlastivědného muzea v Olomouci

Filip Kovář

(*5. 8. 1863, Město Žďár na Moravě, † 13. 9. 1925, Olomouc)

■ Botanik, lichenolog, kustod Vlastivědného muzea v Olomouci, autor botanických publikací. Jeho zásluhou je rozšíření znalostí o lišejníkové květeně Moravy. Z celkem 500 poznatých druhů lišejníků bylo jen ze Žďárka více než 360 druhů. Filip Kovář byl všeobecně uznávaným odborníkem, své nálezy mu zasílali k určení lichenologové až z Ameriky.

■ Ve Žďáru nad Sázavou nese jeho jméno ulice Kovářova, vedoucí od pečovatelských domů v ul. Libušínská po most pro pěší, směrem ke Klafaru. Byť dnes ulice měří jen něco přes 80 metrů, v roce 1935, kdy je Kovářova ulice poprvé zmiňována, byla delší.

MODEL pamětní desky s vyobrazením Filipa Kováře nad mikroskopem.

Zdroj: Regionální muzeum Žďár n. S.

Kovářova domu ve Žďáře.

Nejvýznamnější Kovářovou publikovanou prací byl monografický rozbor rodu Cladonia (dutohlávka), zaměřený na Moravu, v němž autor popsal 16 nových druhů a asi osm zcela nových forem. Zákeřná nemoc mu neumožnila dokončit jeho dílo s názvem Lišejníky československé.

Přiblíží zatoulanou velbloudici

V objektu muzea mohou návštěvníci do 8. června zhlédnout výstavu *Konec 2. světové války v Havlíčkově Brodě*, která zachycuje nejdůležitější okamžiky dvou klíčových měsíců – května a června 1945. Cílem výstavy je přiblížit zásadní události tohoto období a poukázat na teror nacistické okupační moci, který pokračoval až do posledních dní války. Tyto přelomové okamžiky přiblíží desítky autentických předmětů a unikátních fotografií, např. plynová maska pro nemluvně, chomout zbylý po koních rumunské armády, násada z pracovního tábora v Lípě nebo nálezy z letiště.

V pátek 25. dubna od 16.00 se uskuteční komentovaná procházka po reliktech rafinerie z konce 2. světové války a ve čtvrtek 8. května se v rámci městských oslav odehraje

rekonstrukce dramatického putování skautů z Havlíčkova Brodu, kteří zachránili zatoulanou velbloudici Pepitu. V tento sváteční den bude vstup do havlíčkobrodské galerie i muzea zdarma.

-tz-

Telč připomíná na Mořice Nágl

V pobočce Muzea Vysočiny Jihlava v Telči je do 1. června k vidění výstava *Trnitá cesta ke svobodě: Terežín očima Františka Mořice Nágl*. Z děl rodáka z Kostelní Myslové se nejvíce cení jeho obrazy, které byly nalezené v Terežíně v roce 1950 při rekonstrukci budovy v bývalém ghettu, a to zazděné na půdě. Soubor akvarelů obsahuje 254 děl, která dokumentují život v ghettu. Náglův život skončil v táboře Auschwitz-Birkenau v roce 1944.

-tz-

Zvou na výstavu

Muzeum Vysočiny Jihlava při příležitosti 80 let od konce 2. světové války připravilo výstavu.

Na muzejních arkádách bude v termínu od 8. května do 22. června k vidění výstava fotografií z muzejního archivu s názvem *Konec války v Jihlavě*. Doplní je i krátké doprovodné texty připomínající dobu, kdy se smutek a žal měnil v radost a očekávání.

-tz-

www.elektrokola-skutry.cz

Fritzova 4, Jihlava,
Pražská 3807, Havlíčkův Brod
parkování před prodejnou zdarma

VOZÍKY SELVO - VAŠE BEZSTAROSTNÁ JÍZDA			
	Selvo 41000 CENA 49 990 Kč dojezd 60 km rychlost 25 Km/h		Selvo i4500 CENA 24 990 Kč dojezd 60 km rychlost 25 Km/h
	Selvo 31000 CENA 39 990 Kč dojezd 60 km rychlost 25 Km/h		Selvo 4810 CENA 49 990 Kč dojezd 60 km rychlost 25 Km/h
	Epower Nova M4 CENA 39 990 Kč dojezd 100 km rychlost 25 Km/h		Epower Nova M4 CENA 39 990 Kč dojezd 100 km rychlost 25 Km/h

INFOLINKA: 737 007 875 - PORADENSTVÍ

VYNDÁVACÍ lithiové BATERIE (LiFePO4)

JIŽ OD 2010

ELEKTROKOLA CRUSSIS, LECTRON, PELLIS, SKUTRY A MOTO SYM, SWM, KENTOYA, KEEWAY

u brněnského výstaviště

SKVĚLÉ MÍSTO PRO SPOLEČNÝ ZÁŽITEK

VIDA!

www.vida.cz

Žďár získá krajskou podporu

Kraj Vysočina podpoří města s památkami UNESCO. Všechna tři města v kraji (Telč, Třebíč a Žďár nad Sázavou) díky dotačnímu programu UNESCO 2025 získají 350 tisíc korun. Žďár nad Sázavou se zaměří na obnovu mobiliáře v okolí poutního kostela sv. Jana Nepomuckého.

Za krajské peníze pořídí dvacet nových laviček a šestnáct odpadkových košů. Také připraví propagační předměty v tradičním modrotisku s motivem kostela. Cílem je zlepšit zázemí pro návštěvníky a přispět k důstojné prezentaci místa. –zt–

Informace jsou blíž

Informace k jízdním řádům, ceníku Veřejné dopravy Vysočiny získají cestující z regionu v nových informačních kancelářích. V kancelářích získají cestující všechny potřebné informace, mohou vyřídit případnou reklamaci a v plánu je i možnost zakoupení předplatní jízdenky Veřejné dopravy Vysočiny. Pokud cestující řeší provozní záležitosti nebo v dopravním prostředku ztratí osobní věci, je vhodné kontaktovat přímo daného dopravce.

Ve Žďáře nad Sázavou informační kancelář provozují České dráhy v budově železniční stanice v Chelčického ulici na pokladně. Od pondělí do pátku je otevřená od 3.20 do 23 hodin, stejně tak v sobotu, v neděli od 4 do 23 hodin. –zt–

Hoptoz s.r.o.

Oční optika

→ **slevy pojištěncům
ZP 211**

→ **dárkové poukazy**

→ **dioptrické
a sluneční brýle**

→ **sezónní slevy**

→ **měření zraku
a aplikace
kontaktních
čoček**

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU
NÁDRAŽNÍ 10
(PĚŠÍ ZÓNA BÝVALÁ
PRODEJNA KOH-I-NOOR)

**TĚŠÍME
SE NA VAŠI NÁVŠTĚVU**

z05-hoptoz

Na Staré radnici si lidé mohli hrát

FESTIVAL stavebnic, hlavolamů a deskových her pobavil všechny generace.

Foto: Antonín Zvěřina

Festival IQ play nabídl množství her a hlavolamů, které potěšily všechny generace.

■ Antonín Zvěřina

Jarní prázdniny nabídl ve Žďáře nad Sázavou celým rodinám několik akcí. Jednou z nich byl Festival IQ Play, který se konal počátkem března. Stará radnice se proměnila v jeden velký herní ráj.

Na putovní výstavě byly k vidění a především k vyzkoušení hry a hračky edukativního charakteru, smyslové hračky, Montessori pomůcky, hračky dřevěné, plastové, kovové i magnetické, doplňovačky, skládačky, logické hry, hlavolamy, stavebnice a zvětšiny her.

Festival je připraven tak, aby zabavil široké spektrum návštěvníků - dospělé, seniory, zdravotně znevýhodněné osoby a samozřejmě děti. Rozvoj logického myšlení a kreativity je

důležitý v každém věku.

„Jedná se o putovní festival stavebnic, se kterým objíždíme různá města. Do Žďáru jsme přijeli na pozvání zdejšího muzea. Stará radnice je členitější, přesto jsou tady desítky a možná stovky stavebnic, které si mohou vyzkoušet opravdu všechny generace,“ vysvětlil pořadající Pavel Pojar.

Pokračoval, že zejména hlavolamy, ale i některé deskové hry jsou náročné a určené spíš dospělým. Děti si vyhrávají na kobercích se skládačkami, starší návštěvníci si lámou hlavu s rubikovkami a podobně.

„Prezentují se tady také dvě firmy, jedna z nedalekého Nového Veselí, která vyrábí mimo jiné i kvalitní deskovky,“ pokračoval Pojar. Přiznal, že nedokáže určit, co je pro návštěvníky nejatraktivnější. Vypíchl magnetické stavebnice, což je trend posledních let.

„Je důležité, že hry rozvíjí logické myšlení, i proto máme v názvu písmena IQ.

Nebo také fantazii. Magnetické stavebnice se dají kombinovat a stavět opravdu fantastické věci, například zvířátka. To je to základní poslání, které si klademe. Odrhnout děti od počítačů a mobilů, aby si hrály, rozvíjely myšlení, a zapojovat celé rodiny,“ přemítal Pojar.

„Je zajímavé, že někde přichází více maminek s dětmi, někde seniorů, ale ve Žďáře je to vyvážené, přicházejí opravdu všechny generace,“ informoval Pojar.

Zdůraznil, že festival není ve Žďáře poprvé. Spousta lidí už si jej vyzkoušela a ráda se vrací. O propagaci se staralo žďárské muzeum a město a podle zájmu se to podařilo.

Na radnici bude poplatkový automat

Poplatkový automat hodlá využít radnice ve Žďáře nad Sázavou. Podle místostarosty Rostislava Dvořáka je to zařízení, která vylepší nabídku pro obyvatele. Cílem bude dostupnější a rychlejší a levnější poskytování veřejných služeb.

Náklady jsou součástí modernizace městského úřadu, na což město získalo finanční podporu ve výši 85 procent z Integrovaného regionálního operačního programu. Celková cena se pohybuje mírně nad milionem korun.

„Poplatkový automat umožní platby kartou i hotovostí. Napojení na vyvolávací systém či autonomní provoz, snímání čipových či QR kódů a platbu definovaných poplatků,“ vysvětlil Dvořák.

Přínosem pro návštěvníka úřadu bude sjednocení platebních míst a náhrada platebních terminálů na přepážkách. Radnice může využít pracovníka pokladny pro jinou činnost. Přínosem bude bezchybná evidence plateb, snížení možnosti zneužití, pokladna omezí nehygienickou manipulaci s penězi. Radnice plánuje uvést automat do provozu zhruba za dva měsíce. Grafika displeje bude odpovídat městu Žďár nad Sázavou. –zt–

Kontejnerů bude víc

Velkoobjemové kontejnery na bioodpad město Žďár nad Sázavou rozmístilo v minulém roce. Pět velkoobjemových nádob se střídalo na deseti místech.

„To se nám velice osvědčilo a máme kladnou zpětnou vazbu,“ poznamenal místostarosta Jaroslav Hedvičák. Doplnil, že město obdrželo několik podnětů, jak tuto službu zdokonalit. Město proto přistoupilo k rozšíření a deset kontejnerů se bude střídát na 22 místech.

Nejedná se jen o Žďár, ale i o místní části. Hedvičák ocenil, že drtivá většina lidí do nádob vhadzuje to, co tam patří. Místostarosta Rostislav Dvořák poukázal na iniciativu mnoha obyvatel, kteří kolem svých nemovitostí provádějí jarní úklid. Pouze upozornil, aby lidé oddělovali smetěný posypový materiál od listů a bioodpadu a spolupracovali s technickými službami na odvozu. –zt–

Technologie knihovně pomůže

Novou technologii hodlá umístit v Městské knihovně Matěje Josefa Sychry město Žďár nad Sázavou. Využívá radiové vlny k bezkontaktní identifikaci a sledování objektu.

Podle místostarosty Jaroslava Hedvičáka nový systém přinese pomocí štítků na jednotlivých titulech knihovně moderní a efektivní způsob správy knižního fondu. Z pohledu čtenářů zjednodušuje a urychluje proces půjčování a vracení knih.

Knihovníkům ušetří čas a práci se

zabezpečením a organizací knih. Město přepokládá cenu 1,5 milionu korun, 80 procent pokryje dotace. Knižních etiket bude součástí 125 tisíc.

„V praxi to znamená, že čtenář, který využije tuto technologii, se v knihovně při výpůjčce a navrácení knih odbaví sám. Knihovnice pro ty, kteří nebudou chtít tuto metodu používat, budou nadále k dispozici. V odděleních bude rám, aby nikdo neodnesl knihu bez evidence,“ dodal místostarosta Jaroslav Hedvičák. –zt–

Služby

Angličtina a němčina

- Skupinové a individuální kurzy anglického a německého jazyka všech pokročilostí.

Příprava na maturitu a zkoušku FCE. Skupinové kurzy zahajujeme vždy v únoru a září v 18 výukových blocích a před zahájením máme možnost účastnit se zdarma 1 následové hodiny. Individuální výuku nabízíme v průběhu roku dle dohody včetně Business and Technical English.

Systémy jakosti s.r.o., Horní 30, Žďár n.S. (HOTEL FIT, 4.p.), tel: 727 882 103, 566 620 261, www.systemy-jakosti.cz

Brusič

- Brosil, U Pily 25, Žďár nad Sázavou, tel. 732 828 342. Broušení noží, nůžek, masomlýnků, pilových kotoučů, zahradních a dřevských potřeb. Příjem a výdej zakázek pouze po předchozí telefonické domluvě. Více na www.brosil.cz

Klimatizace

- KLIMATIZACE-TEPELNÁ ČERPADLA-VZDUCHOTECHNIKA Prodej, montáž, servis, pravidelné kontroly. www.svetklimatizaci.cz Tel.: 728 385 371 Jihlavská 1148/16, Žďár nad Sázavou

Malíři

- Chromý Pavel, Na Úvoze 16, Žďár nad Sázavou, tel: 604 327 730. Malby, nátěry. Malby včetně úklidu. Nátěry oken, střech, dveří. Drobné zednické a obkladačské práce. e-mail: pavelpajos@seznam.cz

- MALBEST, Nádražní 37/2, Žďár nad Sázavou, tel: 603 225 457. Veškeré malířské a natěračské práce. www.malbest.estranky.cz

- Dekorativní stěrky a malířské práce Josef Kotík tel. 606048474 kotikpepa@seznam.cz

Prodej pevných paliv

- UHLOPARK WOLF - rozvoz kvalitního bílinského uhlí OR2, OR1, KO a německých briket za nejnižší ceny v okolí Žďáru n. S. Skládání až do vzdálenosti 7 m a výšky 2 m. Přistavení kontejneru, prodej písků a kameniva, autodoprava. Tel. 733 536 004, e-mail: rudolfwolf@post.cz www.uhlopark.cz

Renovace

- NOVÁ VANA DO STARÉ, bez bourání, záruka 5 let Tel: 608 700 515 www.renovacevany.eu

Svářečské a potrubářské práce

- Provádím svařování nerezového a ocelového potrubí, zámečnické práce. Lukáš Kučera, 737 556 513 email: info@svarovanikucera.cz www.svarovanikucera.cz

Výkup

- Výkup STARÝCH peřin. +420 721 001 948.

Žaluzie

- Bednář Svatopluk, prodej-montáž-servis stínící techniky, včetně venkov. rolet, text.rolet, sítí proti hmyzu a markýz. Tel.: 608 111 995 www.zaluzie-bednar.cz

Přijímání nových žáků pro školní rok 2025/26

6. a 21. května 2025

Talentové průzkumy proběhnou v budově ZUŠ, vždy od 16.00 do 17.30 h.

(Případné změny termínů a další aktuální informace sledujte na stránkách školy.)

Hudební obor

od 6 let

Pojď se stát hudebníkem!

Výtvarný obor

od 5 let

Kreslíme, malujeme, modelujeme a animujeme.

Taneční obor

od 5 let

Radujeme se z pohybu.

Literárně-dramatický obor

od 5 let

Dáváme život příběhům na papíře i na jevišti.

ZUŠ Františka Drdly, příspěvková organizace, Doležalovo náměstí 4, 591 01 Žďár nad Sázavou tel.: 566 625 345, www.zuszdard.cz

Kontakt pro inzerci

e-mail:

zdarske-noviny@seznam.cz

telefon: 736 193 982

Koupím rostlinu vánoční kaktus

Nabídku zašlete na email: japi@centrum.cz

VÝKUP AUTOVRAKŮ

VYVRAK

ZA NEJLEPŠÍ VÝKUPNÍ CENY ZA AUTOVRAK !!!

odvoz zdarma | doklad o eko likvidaci

+420 731 04 04 05 | www.vyvraK.cz

Po hranici Čech a Moravy na kole

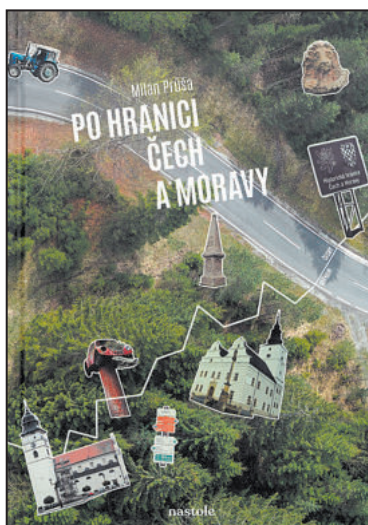
Na knižní trh se dostal netypický cestopis *Po hranici Čech a Moravy* z cyklovýpravy bývalého pedagoga a dnes především cestovatele Milana Průši, který projel trasu po hranici Čech a Moravy. V knížce nás čeká řada úseků cesty a tematické kapitoly plné historických i kulturních souvislostí reprezentovaných hrady, zámky i dalšími významnými stavbami.

Čtenář se dozví nejen o hraničních kamenech, horách, řekách, hradech a zámcích nebo významných osobnostech, ale dostane od autora i praktické rady, jak se na takový výlet připravit nebo kde se po cestě občerstvit.

Knižní tip

Kdo nechce absolvovat celou trasu, může se kdekoli připojit nebo odpojit. „*Díky fotografiím, mapkám a příběhům významných osobností ožívá tento pás krajiny jako mozaika dějin a přítomnosti, která je ideálním společníkem pro milovníky všeho českého i moravského*“, píše se v anotaci knihy.

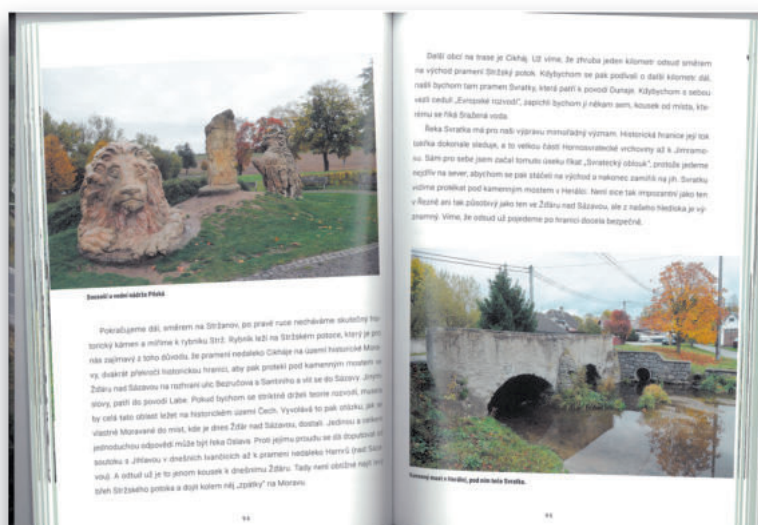
Samotné putování začíná na jihu ve Slavonicích, odtud se autor se členy výpravy vydává do Počátek, Jihlavy, Žďáru nad Sázavou, Borov-

KNÍŽKU Milana Průši *Po hranici Čech a Moravy* vydalo nakladatelství **nastole**.

nice, Vítějevs, Svitav, Lanškrouna a končí v Králíkách.

Autor v knize popisuje nejen peripetie s ostatními členy výpravy, ale především spoustu zajímavostí, příběhů i v ní najdeme zážitků, které jsou někdy až absurdní. Kniha je psána čtivou vypravěčskou formou s mnoha vtipnými postřehy. **-pk-**

Ukázka:

Presvědčuji výpravu, že se ještě předtím, než opustíme Žďár, musíme podívat na jednu zajímavost, která s hranicí souvisí. Nacházíme ji na konci rekreačního areálu Pilák jako jeho součást. Jde o trojdielné sousostí tvořené jedním lvem, jednou orlicí a kamenem, symbolizujícím hranici mezi nimi. Lev a orlice se dívají opačnými směry a naznačují tak, že mezi nimi neprobíhá žádná komunikace. Jejich výraz lze popsat jako zavilý (tvůrce Michal Olšiak). Zvláštní pohled si zasluhuje samotná socha hranice. Nemá žádný rozpoznatelný tvar, její obrysy jsou nejasné. Což přesně vystihuje skutečnost. A nemá podobně zarputilý, až svezepý výraz jako její sousedé. Vlastně nemá výraz vůbec žádný. Nestojí tady v heroickém gestu, které by neslo nadčasový, nebo jakýkoli jiný význam. Existuje ovšem také možnost, že orlice se lvem zaujali takovouto pozici proto, aby demonstrovali připravenost bránit naši společnou zem před vnějším nepřítelem, který může přijít z kterékoli strany. Pak by ale stálo za to aspoň zvážít, jestli by tu neměla být i slezská orlice. Takové sousostí by pak bylo vhodnější umístit na česko-moravsko-slezské trojmezí, které neexistuje. Jako pravděpodobnější se ukazuje, že má jít skutečně o hranici mezi Čechy a Moravou. Pak je tu ovšem otázka, proč lev stojí na moravské straně hranice a hledí na Moravu a orlice hledí na Čechy z české strany. Větší smysl by dávalo, kdyby se obě sochy posunuly o pár metrů dozadu, tedy za linii hranice, na „své“ strany.

Rodičům pomohou odborníci

Kavárna pro duši se uskuteční ve Žďáře nad Sázavou v úterý 6. května od 16 do 18 hodin v Kině Vysočina. Jedná se o neformální diskuzní setkání s odborníky, které poskytne rodičům prostor pro otevřenou a praktickou debatu o duševním zdraví dětí.

Duševní zdraví dětí a mladistvých se stává jedním z nejpálčivějších témat dnešní doby. Statistiky ukazují, že psychické potíže u dětí a dospívajících narůstají, což s sebou přináší rizika, jako jsou úzkosti, deprese, sebepoškozování či sebevražedné myšlenky. Rodiny se často ocitají v situaci, kdy nemají dostatek informací ani podpory, jak těmto problémům čelit.

Kraj Vysočina aktivně přispívá k prevenci duševních onemocnění a podpoře psychické pohody nejen dětí, ale i celých rodin. Stabilní a fungující rodinné prostředí je pro duševní zdraví dětí zásadní. Právě rodiče hrají klíčovou roli v tom, jak jejich děti zvládají stres, budují si zdravé vztahy a cítí se v bezpečí.

„*Abychom rodičům, ale i organizacím, které pracují s rodinami, nabídli odborné informace i prostor pro sdílení zkušeností, připravili jsme v květnu sérii akcí zaměřených na duševní zdraví dětí a mladistvých*“, uvádí krajský radní pro sociální oblast, rodinnou a seniorskou politiku Jiří Horký. **-zt-**

Klub kardiaků

ZO SPCCH Žďár n. S.

- 15. 5. **Výlet do Havlíčkova Brodu**, Rybí bašta - sraz 10.00 hala ČD, vedoucí J. Mazáč
- 22. 5. **Informační schůzka se členy** – 9.00, Klub seniorů, dveře č. 213. Přihlášky na autobusový zájezd do Maďarska (11. 9.) včetně uhrazení účastnického poplatku 400 Kč. Více o připravované akci v červnu.
- 22. 5. 14.00 **Bowling INGOT** – sportovně zábavné odpoledne
- 29. 5. nádražní hala 8.10 **Výlet do Okrouhlice** - návštěva Spolku Jana Zrzavého a komentované výstavy Nezapomenutelný Jan Zrzavý
- 30. 5. 10.30 **Divadlo na Vinohradech Praha**, Revizor (jen pro přihlášené)

Pohybové aktivity

- Každé pondělí 9.00 relaxační sál ACTIVE - **Cvičení v tělocvičně**
- Každé úterý 14.00 - 16.00 Klub seniorů (dv. č. 213) 1. **Cvičení na židlích**, 2. **Cvičení paměti**.
- Každé úterý, středu a pátek 11.00 Relaxační centrum - **Cvičení a plavání v bazénu**

Více na www.civilky.cz/zo-zdar

Uskuteční se děkanské setkání mládeže

Děkanské setkání mládeže v bazilice Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše ve Žďáře nad Sázavou se uskuteční v sobotu 10. května. Program začne ve dvanácti hodin mší svatou. Od třinácti hodin pokračuje v Rajské zahradě, kde bude připravena chill zóna, příležitost ke svátosti smíření, svědectví o naději, diskuzní skupinky, tvoření, sportovní aktivity a další.

V 15.30 hodin program zakončí adorace a závěrečné požehnání. Na akci zvou děkan Marek Husák, místopředseda Blažej Hejtmánek, kaplan pro mládež Miro Kulifaj, pastorační asistent Tomáš Mahel a další kněží žďárského děkanství. **-zt-**

Turistika

- Ne 11. 5. **Malířskou stezkou kolem Svratky** (8 km) sraz v 11.30 nádraží, 11.40 Žižkova
- Pá 16. 5. **Jámy – Vejdoch (socha Strom života) - Veselíčko** (6 km) v 13.00 nádraží
- Ne 25. 5. **Velká Losenice – Samotín - Hamry** (7 km) v 12.45 nádraží
- Ne 1. 6. **Naučná stezka kolem Bobrové** (6 km) ve 12.30 nádraží

Klub českých turistů

Vycházky pro veřejnost

- 1. 5. (čtvrtek) **Dolní Věstonice, Pálava, Mikulov** (14 km) sraz v 6.20 vlak
- 10. 5. **Kuřim, Babí lom - rozhledna, Vranov, Lelekovice, Česká** (13 km) v 8.20 vlak
- 17. 5. **Rudíkov - sele na rožni** (14 km) v 8.25 vlak
- 24. 5. **Ronov nad Doubravou, Licoměřice, Třemošnice** (15 km) v 7.15 vlak
- 30. 5. (pátek) **Jimramov, Prosička, Štarkov, Sněžné** (13 km) v 7.25 vlak.

20. Motorkářská pouť na Zelence

VZPOMÍNKA na jeden z dřívějších ročníků a žehnání motorek.

Foto: archiv farnosti

U nás ve Žďáře má dlouhou tradici tzv. Motorkářská pouť neboli Motorkářská pietní vzpomínka. Letos 3. května se koná již 20. ročník této akce. Začíná v 11 hodin na Zelené hoře.

Je setkáním místních motorkářů SCRC UPLAND CHAPTER, jejich přátel, příznivců krásných silných motocyklů, rodičů s dětmi, doprovodné kapely i jejich sympatizantů. Akce je otevřená pro každého, a tak to i v praxi funguje. Setkání a bohoslužba se konávají v kostele sv. Jana Nepomuckého.

„Kdysi před 20 lety se motorkáři dohodli s P. Vladimírem Záleským, který ve farnosti Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše působil rovněž 20 let, na uspořádání prvního ročníku akce. Byla pojatá jako pietní vzpomínka na ty kamarády a přátele z řad motorkářů, kteří se ze svých cest bohužel nevrátili,“ ohlíží se člen kapely Profesionálové Jan Šustr.

Právě tato místní křesťanská rocková kapela se při jednom z prvních ročníků dostala na akci jako hudební doprovod. Profesionálové si s motorkáři vzájemně padli do oka, že se z toho stalo stále a pevné spojení.

Také charakter akce zůstává stejný: příjezd motocyklové flotily ke kostelu, bohoslužba slova, následné venkovní požehnání motorek a vyhlídková jízda po okolí. „A k tomu všemu výborná přátelská atmosféra napříč spektrem všech příchozích. Květen, motorkáři a Profesionálové, Zelená hora a velká porce radosti,“ charakterizuje Jan Šustr.

-lko-

Zažijte také báječná probuzení

Ráj spánku®
www.raj-spanku.cz

Specializovaná prodejna na vybavení ložnic
Žižkova 10, 586 01 Jihlava, tel.: 774 066 006

„V Ráji spánku v Jihlavě mi ochotně pomohli vybrat si z více jak 300 modelů postelí a 160 druhů matrací TU PRAVOU. Vřele doporučuji, určitě se tam zastavte.“

Využijte jarních akčních nabídek na vybrané modely matrací.

Nejlepší web mají dobrovolní hasiči ze Žďáru

Nejlepší webový portál mezi sbory dobrovolných hasičů mají v rámci Kraje Vysočina ve Žďáru nad Sázavou. Jedná se o Sbor dobrovolných hasičů Žďár nad Sázavou 2 – Zámek.

Sbor dobrovolných hasičů ve Žďáře nad Sázavou 2 - Zámek byl založen roku 1886. Příští rok oslaví 140 let od svého vzniku. Jednou ze zakladelek byla hraběnka Clam - Gallasová, majitelka zdejšího Zámku. Sboru dala do užívání i první Hydrofon - koněspřežnou stříkačku, která je chloubou dodnes.

Nyní má sbor zhruba stovku členů. Kromě historické koněspřežné stříkačky, sbor vlastní i historický vůz PRAGA z roku 1941. Od roku 2004 je zásahová jednotka zařazena do režimu JPO 2/1, tím je předurčena na všechny možné zásahy s výjezdem do pěti minut od vyhlášení poplachu. K dispozici má automobilové cisterny a chemický přívěs.

„Každý rok pořádáme dvě hasičské soutěže, taneční zábavu, sběr železného šrotu a elektroodpadu. Pomáháme se zajišťováním různých akcí v areálu Zámku nebo ve Žďáře samotném. Zúčastňujeme se i různých akcí u okolních sborů,“ píše se na webových stránkách sboru.

-zt-

Chorobné nakupování Psychoterapeutické okénko

Už v 70. letech minulého století se začalo mluvit o tom, že v případě stresu lidé více nakupují a také mají sklony k různým závislostem. Pokud tedy své potíže řešíte pomocí návštěv nákupního centra, pak můžete trpět „chorobným nakupováním“ a doma se vám jistě budou hromadit zbytečné věci.

Touto závislostí trpí především ženy, které se také více zajímají o nejnovější trendy, a tak mají důvod utrácet. To, co je nové, je přece vždy lepší a krásnější nežli to, co už máme doma. Nebo ne? Můžeme si začít více vážit věcí, které nám stále ještě slouží, případně opravit to, co ještě opravit lze? Samozřejmě, a dokonce nám tento způsob života ušetří mnoho peněz, času i nervů!

Pokud máte rádi své staré šaty, které vám velmi sluší, pak opravdu není nutné je vyhazovat, nebo pokud vám stále slouží budík po dědečkovi, pak máte doma jistě pěkný retro kousek, který není nutno vyměňovat za elektronický!

Existují plátěné tašky, které nevyhodíte po jednom nákupu, uzavírací láhve, do kterých si doma opakovaně napustíte vodu, když jdete na výlet, nebo džíny, které vám prostě padnou a k nim si můžete jen občas přikoupit nové tričko.

Spotřební elektronika sice v dnešní době moc nevydrží, ale pokud vám stále slouží starý mobil, pak je otázkou, zdali opravdu potřebujete mít ten nejnovější? Nebo ledničku, která vám hlásí, že došlo máslo, protože ta vaše doma to neumí?

Nežli tedy vyrazíte na nákup, zkuste se nejdříve rozhlédnout po svém bytě a podívat se i do ledničky a do spíže! Pak si napište seznam toho, co skutečně potřebujete, načež můžete vyrazit do obchodu. Držte se svého seznamu, a co nepotřebujete, to tam nechte. Doma pak budete mít příjemný pocit z toho, že nejste zahlceni zbytečností a také že šetříte planetu. A to už za to stojí!

A pokud máte opravdu doma věci, které nepotřebujete, protože jste prostě podlehli kouzlu novoty, pak je můžete darovat těm, kterým jistě udělají radost, nebo je nabídnout zdarma v nějaké skupině na sociálních sítích. Uvidíte, že si pro ně lidé rádi přijedou, a ještě je využijí!

Lucie Poláková

Psychoterapeutka a astroložka

Koncert podpoří potřebné

Druhý ročník koncertu pod záštitou Nadačního fondu Františka Podstatzky Lichtensteina se uskuteční v Jupiter Clubu ve Velkém Meziříčí v sobotu 3. května od 17 hodin.

Diváci se mohou těšit na Taneční orchestr Základní umělecké školy Velké Meziříčí, který v letošním roce slaví dvacáté výročí. Nebude tedy chybět jedinečné vedení Josefa Vanhary.

Připraven je doprovodný program, videoprojekce o Nadačním fondu

Františka Podstatzky Lichtensteina a Oblastní charitě Žďár nad Sázavou a příběhy pomoci. Pro nejmenší návštěvníky jsou nachystané různorodé aktivity.

Dobrovolné vstupné podpoří uživatele s mentálním a kombinovaným postižením denního stacionáře NESA ve Velkém Meziříčí. Navíc si zájemci mohou koupit jejich krásné a jedinečné výrobky a nebude chybět ani tombola.

-zt-

Zubařské pohotovosti o víkendech a svátcích

- 1. 5. MUDr. Andrea Stalmachová, Vír 201 (605 151 774)
- 3. 5. MUDr. Jiřina Foltanová, U Zbrojnice 404, Svatka (608 069 430)
- 4. 5. MUDr. Vladimíra Jelínková, Tyršova 223, Velká Bíteš (566 533 092)
- 8. 5. MUDr. Andrea Stalmachová, Vír 201 (605 151 774)
- 10. 5. MUDr. Petr Filla, Střední 5, Velké Meziříčí (566 524 275)
- 11. 5. MUDr. Marie Havlíčková, nám. Republiky 63, Žďár n/S. (774 084 064)
- 17. 5. MUDr. Miluše Hrašková, Studentská 4, Žďár n/S. (603 477 912)
- 18. 5. BLADENT s.r.o., Štursova 111, N. Město n/M. (566 616 904)
- 24. a 25. 5. MUDr. Beáta Bílková, Strojírenská 6, Žďár n/S. (566 642 545)
- 31. 5. EvedalDent s.r.o., Poříčí 11, Vel. Meziříčí (stará budova) 2. patro (728 638 632)

Ordinační doba: 9.00 - 12.00 hodin

S ohledem na možnost výměny služeb mezi lékaři doporučujeme telefonické ověření aktuálního stavu u sestry LPS nebo na příslušném stomatologickém pracovišti.

Žďárské noviny

Vydává: Parola spol. s r.o., IČ 18199283, Fritzova 1552/34, 586 01 Jihlava, www.jihlavske-listy.cz/nzr - Vychází 1x měsíčně v nákladu 10.400 ks, zdarma do každé domácnosti, č. 5 vyšlo 2.5. 2025. Vychází od roku 1994.

Redaktor: Petr Klukan, tel. 567 578 004, e-mail: klukan@jihlavske-listy.cz - **Inzerce:** mob.: 736 193 982, e-mail: nzs.reklama@centrum.cz - **Tisk:** Czech Print Center a.s. - Registrace: MK ČR E, číslo indexu 11277 - **Distribuce:** RENVY Trade s.r.o., Grusova 413, Pardubice. **Reklama:** tel.: 567 578 027.

© Parola spol. s r.o. Jakékoliv užití a šíření částí nebo celku obsahu Žďárských novin bez písemného svolení vydavatele je zakázáno.

1.

	4	3		1				7
			8		6			
3				8	4	6		
		5	7				9	
		9	6				4	
						2	8	3
8	7	1		2				9
	3							

Sudoku Žďárských novin

Vaším cílem je doplnit tabulku sudoku o zbývajících číslic 1 až 9 tak, aby se neopakovala žádná číslice ani ve sloupci, ani v řádku, ani v jednom z devíti čtverců o hraně tři čtverečky. Sudoku jsou seřazena od nejjednoduchších k nejtěžším.

2.

9	7	5						2
		8	5			6	7	
	2				7			5
			2	8			5	
4		6					8	7
8		2	3	7		1		
5								4
1	8	3	4	5	9			
				3		5	9	8

3.

		1		3		8		
				4				
2					5		3	9
				1				
	8				9		2	3
	4	7	2			1		
6							5	8
3	9							6

NEMUSÍTE LUŠTIT,
KOLIK VAŠE NEMOVITOST STOJÍ...

BO!
REALITY & FINANCE
MY VÁM JI
OHODNOTÍME

Mgr. Monika Krátká

Právník a realitní odborník
s 13letou praxí v oboru

603 935 883

boreality.cz

1.

4	1	7	8	6	5	9	3	2
6	9	5	3	2	4	1	7	8
3	8	2	7	9	1	4	5	6
2	4	3	1	5	9	6	8	7
8	6	1	2	3	7	5	9	4
5	7	9	4	8	6	2	1	3
1	3	6	9	4	8	7	2	5
9	2	4	5	3	7	8	6	1
7	5	8	6	9	1	4	3	2

2.

8	6	5	1	3	7	4	9	2
9	2	7	6	4	5	8	1	3
4	1	3	8	2	9	7	6	5
6	9	1	4	7	3	2	5	8
7	8	2	5	1	6	9	3	4
3	5	4	8	2	7	6	1	9
5	3	6	7	4	8	1	2	9
1	7	2	9	5	3	4	8	6
2	4	3	8	6	1	5	9	7

3.

9	7	2	1	8	5	4	6	3
8	5	3	6	4	7	2	1	9
1	4	7	9	2	3	5	7	8
5	8	1	3	9	7	4	6	2
2	7	6	5	4	9	8	1	3
4	6	9	7	1	8	3	2	5
6	3	4	5	7	1	9	8	2
2	1	5	8	4	9	6	3	7
7	2	8	6	3	5	1	9	4

2JCP

VEĎTE PROJEKTY, KTERÉ MĚNÍ BUDOUCNOST

Hledáme **Vedoucího projektu**, který nechce jen hlídat tabulky, ale vést skutečné změny. Podílejte se na výrobě unikátních technologických řešení, která míří do celého světa.

Připojte se k nám a řiďte projekty, které mají smysl.

2JCP, Průmyslová 162, Třebíč
tel: 601 111 077
email: pracetrebic@2jcp.group

skutecnabudoucnost.cz